

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind protecția patrimoniului arheologic

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Culturii, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul legii privind patrimoniul arheologic este elaborat în scopul reglementării regimului juridic al uneia din componentele de bază ale patrimoniului cultural național: cel al monumentelor, ansamblurilor și siturilor arheologice, al descoperirilor și cercetărilor arheologice din Republica Moldova, precum și protecția patrimoniului arheologic în general ca parte a moștenirii culturale. Potrivit autorului, necesitatea adoptării legii privind protecția patrimoniului arheologic reiese din ratificarea de către Republica Moldova a unui șir de convenții UNESCO și ale Consiliului Europei în domeniul patrimoniului cultural, în special a Convenției europene pentru protecția patrimoniului arheologic (La Valetta, 1992), ratificată de Republica Moldova în anul 2001. Proiectul de lege este menit să devină un instrument juridic foarte important, care va completa vidul juridic existent pînă la ora actuală în Republica Moldova în domeniul protecției patrimoniului cultural național, în special a monumentelor, ansamblurilor și siturilor arheologice.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului.

e. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Proiectul este compatibil cu legislația comunitară și standardele internaționale în domeniu.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului presupune cheltuieli financiare suplimentare, iar autorul în nota informativă identifică sursele de acoperire a acestora. Cu toate acestea, urmează de verificat dacă prevederile care necesită cheltuieli, în special prevederile care se referă la crearea unor instituții noi, sînt prevăzute în bugetul de stat.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în detrimentul interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Prevederile proiectului nu necesită a fi evaluate prin prisma standardelor anticorupție internaționale.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul nu întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008, în special cele referitoare la transparența în procesul de elaborare a deciziilor. Articolul 7 din Legea nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional prevede obligația autorităților publice de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional. Astfel, conform art.9 alin. (1) din Legea nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, la inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, cu cel puțin 15 zile lucrătoare pînă la examinarea deciziei, anunțul respectiv pe pagina web oficială. Acest anunț urmează să conțină: a) argumentarea necesității de a adopta decizia; b) termenul-limită, locul și modalitatea în care cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate pot avea acces la proiectul de decizie și pot prezenta sau expedia recomandări; c) datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor.

Prezentul proiect nu se regăsește pe pagina web oficială a Ministerului Culturii. Astfel, nu este posibil accesul la proiectul prenotat al cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări vis-a-vis de acest proiect.

Mai mult ca atât, pagina oficială www.turism.gov.md face referire la Ministerul Culturii și Turismului, autoritate care în prezent nu există și totodată oferă multă informație din domeniul turismului. În această ordine de idei, recomandăm autorului de a face demersurile necesare pentru eliminarea acestei lacune în pagina web respectivă.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva reponsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

9. Alte obiecții

Articolul 2 alin. (10) al proiectului legii.

Art. 2 alin. (10) face trimitere la "principiul conservării integrate". Făcîndu-se referire la acest principiu, constatăm, însă, că în textul articolului respectiv nu se face referire și la noțiunea principiului sus-menționat.

Recomandarea: Recomandăm autorului să explice în ce constă acest principiu, iar dacă acest principiu este prevăzut într-un act normativ, atunci să se facă referire la acel act pentru a elimina această lacună.

Articolul 15 alin. (8) lit. c).

Se face referire la faptul că Comisia Arheologică face recomandări nominale privind eliberarea de către Ministerul Culturii a autorizațiilor de săpături arheologice sistematice și de salvare pe teritoriul Republicii Moldova. Menționăm că sintagma "autorizații de săpături arheologice sistematice și de salvare" nu este definită în sensul prezentei legi în art. 2. Însă, același articol la alin. (1) lit. u) face referire la noțiunea "autorizație de cercetare arheologică", care la interpretare se poate considera că diferă de sensul noțiunii "autorizație de săpături arheologice sistematice și de salvare". În același context, menționăm că literele g) și h) ale art. 2 explică sensul noțiunii de "cercetare arheologică sistematică" și "cercetare arheologică de salvare".

Recomandarea: Recomandăm autorului, dacă "autorizațiile de săpături arheologice sistematice și de salvare" sînt eliberate pentru cercetările arheologice sistematice și de salvare, în sensul art. 2 lit. g) și h), de a modifica sintagma ""autorizații de săpături arheologice sistematice și de salvare" cu sintagma "autorizații de cercetare arheologică sistematică și de salvare". Dacă, prin sintagma "autorizații de săpături arheologice sistematice și de salvare" prevăzută în textul art. 15 alin. (8) lit. c) se are în vedere altfel de autorizații, altele decît cele prevăzute în art. 2 alin. (1) lit. u), recomandăm autorului de a da explicarea sensului noțiunii de "săpătură arheologică sistematică și de salvare" în textul art. 2 al proiectului întru eliminarea neconcordanței existente.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007, de către

Vadim Curmei
inspector Secția drept privat
21 Decembrie 2009

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială www.cccec.md